Gazar byriin proliitaarinar negedegtii!
Пролетарии всех стран, соединяйтесь!

Buriaad-Mongoliin

YNEN

BK (b) namiin B-M. mozkom ba B-M. resp. TK bolon yiledb. ebleliin B-M. zeblellin emeneøs edør byri niitelegdene. IX zilde garça baina.

1932 onii Ijyyli 17 edør

№ 165 (718)

Zakika yne:
Sara byriiin 1 tøkørig. Alzan gazaruudta 1 tøk. 30 møn. G. daada ulasta—1 tøk. 50 møn.
Dugaar nozeedlin yne 5 mønge

„B-M. Ynenii" koroonl aadris:
Верхнеудинск, Центросоюзная ул. тел. № 3-23 каб. ред. № 366.

Ɵbøsøkuriaalgiigi bolşoviigçolon gyicedkeke

Namiin moziin komiteed ba Aradiin komisaarnariin zøbløløni odoo zilde 850153 gaa øbøsø kuriaaka tøsøb batalsan. Ɵngørsøn zilde 654005 ga cabçagdasan baina. Basa 30000 geegtaraas dooşo bişiigi dakin cabçaza 17100 toonno øbøsø abka gesen baina.

850000 geegtaraas dooşo bişe gesen ene bol øbøsøkuriaalgiin gol loozon bolko josotoi. Ene ziliin cagiin baidalani tus toogi gyicedkekiin deere ilyybçelen gyicedkeke geze naiduulka baina.

Ɵbøsø kuriaaka talmaigi aimag aimagaar kubaabal: Aga—166000 ga, Alair—40000, Bargazan—50000 D-Yde—45688, Bookon—36982, Jaruuna—178000, Zakaamin-20047 Kabaan—35000, Kiaagta—43000, M-Şiber—29026, Selenge—54860, Tynken—28715, Kori—8937, Ek-Bulagad—73747, Bauunta—4938, Koito Baigal—2213 ga bolno.

Ene ziliin øbøsø kuriaalgiin tøsøbiigi tobçolkodo iime baina. Ene tøsøbiigi bolşoviigçolon gyicedkekiin tøløø kyçe çadalaa zangidan da øgøø keregtei. Bata beki tezeeliin sukgaõ baiguulkani—mal azaliigi ørgøøn a socaliis josoor sinedkekiinbtø.eø temeceke temeceliin gol nøkecølyydiin negen møn.

Bidener respyyblig dotoroo dunda zergeer negen geegtaraaş 10,5 ceentner abka baina. Ene meteer kojordokin cabçalcaad baikadaa erkelişe abka josotoi øbøsøni 910371 toonnoos dooşo bişe baika josotoi.

„Zagootzerno" gedegiin şugamaar jabuulagdaka bygeed, ulas gørønii erigdeliigi kangaka ene ziliin øbøsøbeledkeliin udka çanar ton jike baina. Kontragtaaciin zuramaar ene zilde 61374 toonno øbøsø beledkegdeke tyynii 40610 toonno kolkoosuudta ba 20764 toon noni ømçiin azaltanda kyrtene. Møn øbøsø cabçaka maşiiniin staancanuudaas 49625 toonno øbøsøn oroko baina.

Aimagiin emkinyydni ene tøsøbiin gyicedkeliigi tuilaka josotoi. Tøsøbiigi bagadkaka tukai jamar çigi jaraa baika joso ygei. Odoo kontragtaaciin jabadal gyicesen bolbo çigi, nutag byride gyicesen bişe. Enyyn tukai darui kurdan şalgalta kiike keregtei.

Ɵbøsø cabçaka maşiiniin staancanuud bol tariaanii azaliigi şinedkeke keregte MTS-es dutuu ygeigeer kabaadaka yyrgetei gebe çigi erkim zişee yzyylze çadaa edii baina. Ene staancanuudiin azaliigi kurdabçalka keregte ylemzeken ankaral tabika keregtei.

Ene zilde 68157 gaa cabçaka sovkoosuudani byri jike udkatai baina. Sovkoosuudani øbøsø kuriaalgiigi bolşoviigoor erkilsenii zişee yzyylke josotoi.

Bidener bol aliba genetiin ajuulaas (gan, zud, yjer g. m.) aduu malaa kamgaalkiin tula nam ba zasagiin gazariin togtooliin josoor 15% kødøløkø ygei foonndo baiguulka josotoi baina. Eneni 79507 toonno bolko zişeetei

Ɵbøsøkuriaalgiin maşiiniin cabçalgadaa belen baisaniigi şalgakani şiidkekii şanarta zyil møn. Ɵbøsøkuriaalgiin maşiinanuudani gyiced açagdaka josotoi. Açaka dunda zergiin noormoni 10 cag dotor 4 gaa cabçaka, 7 gaa tarmaka baina. Eneni—baga zergiin noormo. Enyynees ilyybçelkiin gabşagaiçalga kiike keregtei.

Byke cabçalangiin gazaraas 600000 gaa garuini morioor kuriaagdaka baina. Jørø morisiigi ankarka jabadal sula baina. Ɵbøsøkuriaalgiin tøsøb zokiookodoo şireke kyçiigi karalcaka çukala.

Siloos tukai keden yge. Ɵbøsøkuriaalgiin yjede siloosiigi martabal jikeken endyyrel bolko bilee. Ene zilde 70000 mingan toonno siloos daraka baina. Ɵngørsøn zilde 26000 t. baisan. Ɵbøsøkuriaalgiin yje bol siloosiin beledkeliin yje bolko ba aavgustiin negenees ekilke josotoi. Ene zilde siloosiin 10 baga torko barigdaka josotoi, tyynde tuskai krediideøs 27000 t. arad zonoos 18000 t. kamta 45000 tøk. zaragdana. Basa siloosiin ba øbøsøkuriaalgiin teekniig şudalka çukala kereg baina Enyynii talaar zokiko gazaraa. gyicedkeliigi şalgaka kinamziigi saizaruulka keregtei.

Ɵmçiin azaltan tukai martaza bolko ygei. Buriaad oronii kolkoosiin kødøløønii ilalta amzaltani zarim kødølmøriçødiin zyees ømçiin azalta ygeitei—dundaçadaltanii kabaadalgiigi keregseeke ygei jabadal yzegdyylne. Ɵmçiin azalta ygeitei — dundaçadaltani manai ankaralaas moltorko joso ygei. Tedeni øbøsø kuriaalgiin tøsøbiin 15% ezelne. Edende josotoi ankaral tabikani çukala.

Ɵmçiin azaltaniigi soc. baiguulaltiin odoonii yje deere ese keregseekeni bidenii angiiin daisanda tusa bolko ba ulas tøriin jike endyyrel bolno.

Niudargaçuudani katuu daaltiin josoor øbøsøø kuriaaza, ulasta oruulka daalta abalcana. Katuu daalta øgçø dyyrgee edii gazaruudta darui dyyrgeke keregtei. Jørø øngørsøn zilde yzegdesen aldagdal dutagdaluudiigi dabtaka ygei zoriigo tabika keregtei.

Sovkoos, kolkoosuudiin azaliigi emkidkekeni çukala kereg. Staalinii zurgaan zaabari bolganca aza yiledberi bişe, karin kødøø azaliinç daiçalkii loozon møn bolno.

Kyçiigi zøbøør zişeke, maşiina ba çireke kyçende ezegyigi tabika ygei, azaliin tøløøsiigi zøbøør emkidkeke, emegteiçyyd ba baçaçuudiin kyçe keregleke, zokiko cagta kojor kalaa kødølmørilkø, gegeerel bolbosoroliin kødølmøri jabuulka, niitiin kool emkidkeke—øbøsø kuriaalgiin yjede kolkoosuudiin tabika zoriligiigi iimeer tobçolzo bolno.

* * *

Ene ziliin øbøsøkuriaalga bol byke nam zøbløliin emkinyydiin mal azaliin probleema şiidkekiin tøløø temecesenii çadabariigi yzyylke baina.

Enyynde baruun — „zyynii" oportuniisam ba zokildon bilduuçalaka jabadal garça bolko. Møn gyiced daragdaa edii angiiin daisanuudiigi zørçølgø kiikeer tologoigoo ørgøkø baina. Bidener edenyydtei kair nair ygei temeceze, socaliis mørliçøø ba gabşagaiçalgiigi ørgønøør erkilze, olon azalçanii yyskel zydkemziigi deere ørgøzø, byke kyçe cadalaa zangidan tøsøbtø taban ziliin tøgeskekii çanarta dørbødygeeriin øbøsøkuriaalgiigi cag bolzortoni boşoviigçalan gyicedkeke josotoi.

Ɵbøsøkuriaalga

Ɵbøsøkuriaalgiin kampaani ekilbe

Ɵbøsøkuriaalgiigi tyrgelen dyyrgekeni—şime saintai tezeel abka ba tariaakuriaalgada ertelen oroko nøkøcøl møn

Kezengiin Staalinii neremzete komuuna ijyyliin 10 edør cabçaza ekilbe.

M-Şiberiin „Azaliin tujaa" komuuna øbøsøndøø orood, kojor cabçaka geze baina.

Tamşiin „Erdem" arteel „øørøø bytekede" naidaza suuna

Ɵbøsøkuriaalgiigi cag tukaidani emkiteigeer ekilke

Tezeeliin suuri baiguulka keregte øbøsøkuriaaka kampaani bygediigi şiidkeke ba odoo yjede bydyyn tezeeleni manai respyybligte øbøliin cagta mal barika gancakan tezeel şakam bolno geze ceke kelebel zokino. byridkesen şimetei tezeeleni kedeken procecnta bolko gebe çigi ton baga. Iimede bidener ylemzeken ankaral tabiza, ali bolkoor jike talmai cabçaka ba øbøsiigi geegdyylel ygii sain çanartaigaar abkiin tøløø bolşoviigçalan temecesen temeceliigi yzyylke josotoi baina. Ɵbøsøkuriaalagda çadabari ygei salanaar kandasanaas çanar ba kemzeenii talaar jikeken geegdel boldog baina. Ene ziliin øbøsøkuriaalgada nam ba zasagiin gazariin tabisan baga zergiin çigi erigdelyydiigi bidener gyicedkeke josotoi.

Dooro temdeglegdesen zyilyydiigi barimtalan kuriaalgiigi cag bolzortoni ekilke keregtei:

Cabçalgiigi erte ekilen kojor cabçalgiigi erkilbel 20—40% jike çanar saintai øbøsø abtana;

Erte kuriaasan øbøseni 20—25% jike şimetei baidag.

Cag tukaida øbøsø kuriaaka jabadalini tariaakuriaalgada ertelen beledkekiin arga olgono.

Iimede maşiinaar cabçagdaka byke talmaigi maşiinaar cabçaka keregtei. Maşiinanuudani kuriaalgiin yjede gyiced açalka josotoi.

Ɵbøsønii çanarini kataaka jabadalaas duldudadag baina. Tarmakaas urid gyiced kataaka keregtei.

Ɵbøsøn sainaar somogdokodoo sain baidag. Kuurai ba talmain gol tøb gazarta somoko keregtei baina.

Narilan gamnaza gargaşalkiin tula øbøsønii byridkel kiike keregtei. Ɵbøsiigøø byridkesen ygei nege çigi kolkoos, sovkoos baika joso ygii.

A. J. Mirooşkiin.

20 konog urda oroBo

Kori. Kezengiin somonii byke kolkoosuud øbøsøkuriaalgiin tøsøbiigi batalan abça, ijyyliin 10-nii edør cabçaza ekilbe. Staalinii neremzete komuuna 6 brigaada emkidkesen ba tus brigaadanuudani cabçaka gazaraa tasalan abazai. Ene komuuna 13000 ceentner øbøsø abka tøsøbtei. Ɵngørsøn ziliinkiees 20 konog urda orobo.

„Ynenii" gabşagainar B. ba C.

„Azaliin tujaa" kojor caBçakani

M-Şiber. Zaganii somonii „Azaliin tujaa" komuuna bol maşiina zebsegee cøm zasaza, ijyyliin 11-nii edørøøs odoo ziliin urgaciigi kojor cabçakaar orobo.

Bişe kolkoosuud zişee abagtii.

„Ynenii" biçegçe Stepaanii.

„Ɵørøø Bytekiigi" kyleezei

Selenge. Tamçiin somonii „Erdem" arteel bol odoo ziliin øbøsøkuriaalgada jamar çigi beledkel ygei, maşiina zebsegee zasasan ygei, brigaadanuudiigi emkidkee edii, „øørøø bytekede" naidaza suuna.

Bolşoviig.

Namiin baiguulalta

Maarks-Leeninii kymyyzeliigi kurdaBşalaka reidede.

Sonindo Biçegçed, nam komsomooliin geşyyd Ba gaBşagaiçuud Byrin kaBaadaka josotoi

Ijyyliin 5-aas avguustiin 5 kyrtel øngørgøgdøkø Maarks-Leeninii kymyyzelgiigi kurdabçalan tabika reide bol, dooro zaagdasan doloon marşruudiin udkaar nam, komsomooliin emkinyyd ba sonin biçegyydees udaridaza jabuulkadaa gol bolgoko zyilyyd:

I Nam komsomooliin gegeereliin dundaki yzel surtal—eşe analiin udkatai kødølmøri

Maarks-Leeninii kymyyzelgiin eşe analiin (tioori) çanar çadaliigi ørgøzø, namiin tyyke yzeke jabadalda tusalka, Maarks, Eenglis, Leenin, Staalinii anka surgaaluudiigi bodoto deere şinzelen yzeke. Namiin surguuli ba døkørigyydees namiin 17-dugaar konfereenciin togtooliigi ba nøk. Staalinii zurgaan zaabariiigi kereg deere bejelyylen nam zenkeni şugamiin tøløønøø temeceke jabadaldalda kabaadaka yyrgiigi debşyylen ørgøkø.

II Surtal nebtergegçediin kaadra

Surtal nebtergyylegçediigi tuskaita surguuli ba døkørigtø bekizyyleke jabadaliigi ermelzeke; surtal nebtergegçediin kødølmøridø ezegyi kandaka; surtal nebtergegçediin kødølmøridø prograama-arga meetodiin talaar køtølbørilkø saizaruulaka (surtal nebtergegçediin semenaari, zaabarilaka jabadaluudiigi emkidkeke); tedeniigi tuskaita yiledberiiin gazadiin bodoto kødølmøridø 'elsyylen kabaaduulka; surtal nebtergegçediin sostaaviigi şinzeleke jabadaliigi emkidkeke, surtal nebtergegçediigi kødølmøriçødøør beledkeke kødølmøridø ylemzeken ankaral tabika uçartai baina.

III Namiin yzelge

Namiin şudargaçuudiigi beledkeke ba selbin beledkeke jabadaluudiigi ydeşiin KomBYZ, Namiin surguuli, kyyrse, semenaari, øøsødøø suralcaka døkørigyydeer damzuulaza deere ørgøkø.

Kizkoomiin togtooliin yndeseer, udaan ba bogonikon bolzoriin kyyrsiin tøløbøør surtal nebtergegçed ba şudargaçuudiigi beledkeke jabadaluudiigi şalgaza, jamar zergeer tuskaita toogi gyiceeze ba çanar çadalaar jamar baisaniigi şalgaka bolno.

IV Namiin zergede şine orogçodiigi Maarks-Leeninii kymyyzelgeer bolbosoruulka.

Namiin surguuli ba døkørigyydte suraza baigçadiigi baicaan yzekiin kamta, surguuli ba døkørigyydte surgakadaa tedende ker zerge erdemiin çadal zergiigi bodoldoo abalcaza, ilgabarilan kandaka ba gabşagai-erkim suragçadaas nam şilzyylen uruulaka tukai surtal nebtergegçiin zygees juu kiiseniigi baicaaka. Suralcagçad bolbol, gabşagailalga, soc. mørliicøø, azaliin toocooto brigaada, kolkoosiin yrgelziin brigaada emkidkeke jabadalda şudarguu kandaka jabadaliigi ørgøkø, Namiin orologço geşyydiin daasan yyrge ba tyynee gyicedkeke jabadaliigi namiin yyrees kinaka bolon orologço geşyydiin suralcaza baigaa namiin surguulida køtølbørløø øgøkiin kamta, namiin gegeerelees gadaguur suralcaza baisan nøkødiin suralcaza baisaniigi baicaan kinaka jabadaliigi emkidkeke.

Redin marşruud

Maarks-Leeninii kymyyzelgiin tøløø temeceke zam

Maarks-Leeninii kymyyzelgiigi kurdabçalan tabika reidiin gol dolgoko marşruud:

1. Nam-komsomooliin gegeereliin dundaki yzel surtal-eşe onoliin udkatai kødølmøri.
2. Surtal nebtergegçediin kaadra.
3. Nomiin yzelge
4. Namiin zergede şine orogçodiigi Maarks-Leeninii kymyyzelgeer bolbosoruulka.
5. Eçineer suraka jabadaliigi emkidkeke.
6. Namiin kymyyzeliin kødølmøri, tyynii emkidken baiguulka tøløb ba zunii yjede zokioon baiguulka jabadalda namiin køtølbøri.
7. Maarks-Leeninii kymyyzelgiin tøløø keblel soninii temeceke jabadal.

Eçeneer suraka jabadaliigi emkidkeke

Eçeneer surgadag KomVYZ, zøbløl namiin surguuli ba kyyrsenyydte suralcaka josotoi tooto suragçadiigi elsyyleke jabadaliigi saizaruulan tabikiin kamta, tedenii nomoo yzeke jabadal bol, saad ygei øngørøkiin uçaraa suralcaka arga meetodiin talaar tusalamza yzyyleke ba eçeneer suragçadiin azal kødølmøridø tusalaka ba kinaka bolon radioogoor suralcagçadiin kødølmøriiin çanariigi saizaruulaza, radioo sonosogço gazariigi azaliin toocooto gurimda uruulakiigi ermelzeke uçartai baina.

IV. Namiin kymyyzeliin kødølmøri, tyynii emkidken baiguulka tøløb ba zunii yjede zokioon baiguulka jabadalda namiin kødølmøri

Marks-Leeninii surgaliin tøløbiigi koişodoo şinedken baiguulza, yiledberiiin gazariin baidalda zokilduulan namiin bodoto geşyyd ba orologço geşyydiigi byrin kabaaduulaka, Namiin koroon ba yyriin zygees jabuulagdaza bykii surguuli ba døkørigyydiin edør byriin kødølmøridø køtølbørilkø jabadalaa saizaruulan tabiza, yyr komiteed ba kolegtiiviin sojol surtaliigi erkilegçediigi bykedkeke jabadaliigi namiin surgaal tukai gargagdaza bykii kemzeenyydiigi Maarks-Leeninii kymyyzelgeer jabuulagdaza baigaa busad k[…] zeenyydtei nigta kolbozo jabu[…]ka uçartai baina. Zunii cagiin baidalda tokiruulan baiguulka[…] kødøø talada kødølmørilozø b[…] brigaadanuudta kabiduulaza, [...]miin byke gegeereliin kødøl[…]riigi barilgiin gazad, øbøsø [...]riaalgiin kødølmøridø zoki[…] emkidkeke jabadaluudiigi Buri[…] Mongol ulasta parovoos zas[…] ba vagoon byteeke zavood giga[…]ta baiguulagdaka zerge urida b[…] tøroltønii oron baisan Buri[…] Mongol bol indyystrizesen [...] bolgozo baisan jabadaltai nigt[…] kolbozo, ulas oronoo kamaga[…]ka jabadaliigi gol bolgolcozo [...]buulaka josotoi baina.

VI. Maarks Leen[…]nii kymyyzelgi[…] tøløø keBlel sonin[…] temeceke jaBada[…]

Sonin biçegyydiin kuudasan d[…]re Marks Leenjnii kymyyze[…] tukai asuudaluuditgi edør by[…]nee tabiza, sonindo biçegşed, n[…] ba komsomooliin şudargaçu[…] bolon surtal nebtergegçed[…] şudargaçuudiigi emkidkeze, so[…] biçegiin emkidkegçe yyrgiini [...] gøzø, Maarks-Leeninii kymyy[…]ge jamar zergeer jabuulagd[…] baisaniigi toliloko, şalgalta u[…] soc. mørlicøø zergiigi emkid[…]ke bolno.

Ene zabsaraa Maarks Leeni[…] kymyyzelgiigi sainaar jabuul[…] baisan surguuli ba døkørigyyd[…] sain zişeegi karuulaza, kizk[…]miin togtooliin udkaar Maar[…] Leeninii kymyyzelgiin tøløø [...]meceke jabadaliin şalgalta em[…] kebel zokino.

Deere toologdoson marşru[…] bolbol keblel sonin (aimag[…] faabrig-zavoodiin, sovkoos-kolk[…]siin sonin biçegyydiin), surag[…] ba surtal nebtergegçedeer emkid[…]gdeze udaridan øngørgøgde[…] josotoi baina.

Uul reidiin brigaadanuud [...] øøsødiingøø kødølmøriiin jab[…] baika yjede namiin surguuli [...] døkørigyydiin namiin yzelg[…] kandaza, suragçad ba surtal n[…]tergegçedtei jarildaka uçar[…] Sainaar jabaza baisan døkørig [...] surguuliiin sain zişeenyydiigi [...] gøødøni damzuulan økø jabadal[…] sonin biçegeer emkidkebel zok[…] baina. Jamar negen yiledber[…] gazariin dergede kødølmørilø[…] reidiin brigaada bol, øøsødiin[…] kødølmøriiin dyniigi tuskai ma[…]ruudiin şataar kural tataza, t[…] deere kelelceze, koişodoo zas[…]zalaruulaka kemzeenyydiigi ab[…] baina. uçartai

Ene zabsaraa reidiin jama[…] jabuulagdaza baisaniigi nutag [...] aimagiin sonin biçegyyd bo[…] „Buriaad-Mongoliin Ynen" „P[…]vda" zerge soninuudta erke[…] tolilozo baika uçartai.

Nemeri bolgon medegd[…] uçar, zaagdasan marşruud[…] kariaata aimagiin ba yyriin bai[…]da zokilduulan tabika jos[…] baina.

Z. Baldanzab[…]

BK (b) N-iin B-M, Moziin K-iin ba geşyydiin 2 d[…]gaar kamtiin pleenym neegdebe.

Ijyyliin 15-nii edør oroin 6 cagta BK (b) Namiin ba K.B. komiisiin kamtiin 2 dugaar pleenym neegdebe.

Zøbløkøør batalaza abasan tobjogni:

1) Aşag olzoboriiin yiledberinyydiin ba kødøø azaliin bariiganuud jamar dyyreze baisanii tukai (nøk. Daniilov iledkene).

2) Remzavoodiin barilga tukai (iled. nøk. Ivanoov).

3) Zøbløliin kødølmøri tus (nøk. Dabaagiin iledkene).

4) Ɵbøsø kuriaalga ba namiin zorilgonuud tukai (nøk. Viilkov iledkene). Gadna tariaa kuriaalgiin tus neemel orkibo.

Ene suudalaaraa Remza[…]diin barilgiin erkilegçe nøk. [...]nooviigi Moziin komiteediin [...]şyynde bagtaan abça tobç[…] geşyynde sungaba. Tereenii [...]logçiigi pleenymiin geşy[…] bagtaan ababa. tuskai zøb[…] keregyydtee 16-nii øgløønøøs [...]ko gebe.

Aangliiin Buu zeBsegiigi kuriaaka tøs[…]

LOONDON, 14 (T). Buu zebsegiigi kuriaaka asuudalda Aangliiin zasagiin gazariin barimtalza baigaa bodolgiin tukai Boldyiin gegçe obçiiniin palaatada medyylge unçaba geze„Beiter" medeecene, Boldyiinii medyylen keleseni: kuurai zamiin usanii ba agaariin ceregiin zabsegyydiigi kuriaaka probleemenyydiin kolbootoi tula Aangliiin zasagiin gazar bol Gyyveriin deklaraaciigi saişaan kyleene. Kuurai zamiin buu zebsegyydiigi kuriaakiin tukaida Aangliiin zasagiin gazar bol Gyyveriin tøsøbiin todorkoinuudiigi naribçalan yzekiigi çukala deere toolodog bolboç, ene duradkaliin neleed jikeken kubiigi zøbşøkø baina. Aangliiin zasagiin gazar bolbol ulasiingaa amagalaniigi sakika jabadalda taaraka kemzeetei boltolo ceregiin toogi ton jikeer øcøøryylkiigi kezee bykende ermelzeze baisan ba Aangliiin kuurai zamiin ceregyydeni ene kemzeenees neleed jikeer øcøøløgdøsøn baina. Kiimi ba bagteeriiin (øbøçønii biçaakan korkoinuud) arganuudiigi dainda kereglekiigi zasagiin gazar øni buruuşaasan baina. Kuurai zamiin jike buu zebsegyydiin tukaida Aangliiin zasagiin gazar bol 155 milimeetrees deeşe amatai buunuudiigi kereglekee zogsokiigi duradkana. Taankanuudiin tukai asuudalda, zasagiin gazar bol ene zebseg bol dobtolko zebseg bolko tula yyniigi kereglekee jabadaliigi ogtolon korimzolko gesen zarçamiigi ba[…]

[…]rimtalkiigi kyseze Gyyveriin duradkalda sanalaa byrimøsøn niilene. Gebeç kyngen taankanuud bol ilangajaa manai cereg mete baakan sain duranii ceregyydiin dutuu zyilyydiigi neleed gyicedkedeg baisan zebsegyyd bolko tula, dotolko zabsegyyd meteer yzegdeke joso ygei. Usan ceregiin zebsegyydiin tukai Boldyiin gegçiin çukalaçalan keleseni: kamgaalza baigaa gazaruudiini daruu deerees Aangliiin usan ceregiin kariuucalgiin jike tula usan ceregiin kyçiigi medeze kizaga[…] deeşe kasaza bolko ygei. K[…]doo baiguulagdaka dalain Li[…] ongociin açaa bagtaaka çad[…] kasakiigi Aangliiin zasagiin [...] duradkana. Dalain Lineine on[…] deere jabaka yker buunu[…] amani 11 diyjemees deeşe [...] baika josotoi. Avionosconu[…] açaa bagtaaka çadaliigi 6000 [...] kyrtele, tedenii yker buunu[…]amiigi 6 diyjeme kyrtele ka[…] Usan dooguur jabadag on[…]nuudiigi ogtolon usadkaka. [...]nosconuudiin açaa bagtaaka [...]liigi gurbanii nege kubiaar ka[…] gebeç ene kasalta bol usan [...]guur jabaka ongoconuudiigi [...]neen kereglze baisanii ze[…] gyicedkegdeke josotoi. Ag[…] buu zebsegyydiin talaar Aan[…] zasagiin gazar bol agaaraas b[…] bodoko ajuuliin syrte zobol[…] egeliin arad zoniigi abarakiin [...]kaida ali bolko arganuudiigi [...] ulasuudtai kamta kereglke [...]naa medyylne.

[illegible]

roonii kampaaniiigi oişooko ygei yzel yrgelzeleseer

Odoo ziliin oroonii kampaaniiin kala zorilgo ba tyyniiigi jamar soor kerkin jabuulka tukai nam zasagiin gazariin todorkoi zaarinuud keden udaa garsan bolç nileed olon aimaguudiin emnyydiin zygees tus kampaaniiigi şooko tooko ygei yzel bol oroo- kampaaniiin ekilke cagaas koi- menee kyrtel yrgelzelseer bai- ç eris katuu cokico egtene ei. Olonki aimaguud bol enyyn kai jamarç kedelmeri kiisen ei suusan suurindaa suuza ina.

Socaliis mal azaliigi kurdaar gzyylkiin temeceliin negen bolko yynii aza akuin ba ulas teriin ka çanariigi olşoon ygei, „eeree teke“ zamaar jabaza baina. Oroo- kampaaniiigi bolşoviig josoor uulka zorig kysel ygei, zigşyy- ei nobşo nazagai baidal, suusan uriaasaa ogto kedelke ygei—iime baidal ederees ederte yrgelzelze baina. Gazar tariaalangiin aradiin komisariaad enyyn tukai jamarç kemzee abana ygei, gancakan nutagiin emkinyydiin nobşo baidaliigi temdeglekees bişe josotoi bolşoviig zorigoor orono ygei. Iime beerenkii ketelberees jamarç yre garka ygei karin tasaldakiin ajuul tyrgedeze baina.

Menee yjede, oroonii kampaaniiin teseb bol aduu moridiin talaar arai keze 16,8 kubi, tomo ykeriin—12,2 kubi, gakain talaar—39,2 kubi gyicedkesen jabadal bolbol beerenkii josonii „eeree bytekede“ naidasanii yrees eere juu baikab. Kedee nutagiin nam, zebleliin emkinyyd bol oroonii kampaaniiigi tasalduulkiigi oroldoson angiin daisanii koroto zyrçelgede cag darui zokiko kariuu egdeg ygei baina.

Oroonii kampaani tasaldasani angiiin daisanii sybegçeleg

(Nek. Cedebiintei jarildaa)

Zakaamin. Tus aimag dotoroo oroonii kampaani bol jamarç teseb ygeigeer „eeree byteke“ jabadalda naidaza orkigdoson baikiin deere çukala bolgon temedgleke uçar bol, oroonii kampaaniiigi erçemteigeer engergeke jabadalda jamarç beledkel ygei baisanaas azarga, buka kucanuudaa sainaar bailgaza, çadaa ygei ba tezeeliin ebesenç ygei baisan baina.

Enyyn deerees Canaga, Utaata Dalakai, Alcag, Jongorboi geke mete somonuudta tuskai pyynkete baiguulaza, sain çusatai azarga bukanuudiin kerengiigi gariin argaar jabalduulaka baisan bolboç, tasaldasan baina. Canagada 2 zooteeknigyyd aimagiin tebees uul kampaaniiigi emkidkekiin telee zoriuuta ilegegdesen bolboç, Spaaşov gegçe busad gazaruudaar keseed juuç byteel ygei jiresen ba Zaalmanovaa gegçe bol „Buriaad kele medene ygei bi“,—geed tekerize jiresen baidaluudaas karaza medekede oroonii kampaaniiin zam deere tokiooldozo baigaa saad berkeşeelyydees ton kariza, angiiin gar deere debkeren naadasan kereg bolno şuu.

Ene yjede nutagiin lama bandinar ba niudargaçuudaas eldeb kudal cuu yge taraagdaza, oroonii kampaaniiigi naadanii jabadal meteer arad zonii dunda delgeryyleze, ulas teriin ba aza akuin udka çanariigi balartuulan sokortuulaza „ Juunii telee bukada oruulaka geeçebdaa karin çignyyrte oruulaka peskiize kynde tatakadani keregtei geeçe juu?“,—gelceze, kubiskalda zerisen nomnol taraaza baika tula, kariaata aimagiin kinan merdeke gazaraas kurdan kemzee abka tuiliin çakala baina.

Gekiin kamta, kariaata aimagiin kolkoosiin kolboon bol oroonii kampaaniiin tesebiigi yyr caisan koino aibali boskobo gesen mete apreeliiin 15-aas tesebee zokioozo ekilesen baina. Olon niitiin dunda nebtergeliin kedelmeri ygei baina.

Uul kampaaniiigi tasalduulagçа gemtedte kuuliiin kemzee amsuulabal zokino.

Jarildagça Z. B-n.

„Ulaan cereg“ arteel oroonii kampaanida alga.

Aga. Өzeenii somenii Ulaan cereg arteel bol, socaliis mal azalergedkeke-oroonii kampaanida juuç kee ygei ba kediiç gyytei bolon ynieeteigee negeçi medeke juuma ygei karin aligaa bazuugaad alga suuna.

Oroonii kampaaniiigi ogto keregseene ygei.

Aga. Aga-Kangiliin somon dotor ene ziliin socaliis mal azaliigi debzyylkiin nege yndesen bolko oroonii kampaaniiigi ton beerenkiigeer engergeze baina. Men somonn „Kilganta“ toozodo ene kabarii yjede gancakan gunan bukatai baisaniini saja medegdeze (ijyyniiin 8-nii eder) manai somonii zeblelde jamarç ilerkii medee ygei „eeree bytekiigi kylieegeed suuna.

Cerendorzo.

Acagadiin somon amarkan suuna.

Deede Ydiin aimagiin Acagadiin somon dotor odoo ziliin oroonii kampaani ynekeeree „eeree byteke“ gurimaar jabaza baina. Zlşeelbel zarim kolkoosuudani kediiç yniee teryylke ba kediigi ynieeteigee gyiced medeke ygei baina.

Gadana somonii zeblel ba nam komsomooliin yyryyd enyyn tukai menle sanalaa negeç tabidag ygei baina.

Uçar iime tula tus somon dotor socaliis mal azaliigi ergedkeke oroonii kampaaniigi darui cagaa bolşoviigiin kurdabçalalaar erkebişe jabuulka keregtei.

C. N.

Lozaanadaki naimaa

Dain ceregiin teleberi tukai zaanadaki naimaa yrgelzelseer. zaanadaki konfereenciin dynydiigi byrimesen byridkekeer loo edii baina. Gebeç, odooç ga sagiin dyngyydiigi uridan byridken gargaza bolno. rmaaniiin teleke erinyydiin elgiigi engersen zilde maşa io bişeer koişoluulsan jabadal l odoo basala tyynçelen tuskai lzor ygeigeer koişoluulagdaba. islamzalagçа ulasuud ba edelen Fraancaç Juungiin tesebiin soor teleke teleberinyydiigi rui telyylke gesen erilte kiize çadaba. Germaani bol dain regiin teleberinyydiigi sajiin yydte teleberilke çadal ygei ze tede eceslin eceste mede- ı zebşeeke bolbo. Byke deleideki ediin zasagiin kerilzis ba ngajaa Germaaniiin kapitaalta sonii aza akuin kriizis bolon nii çiregdelyydeni Juungiin sebiin yndesen bolzo baigaa kecelyydiigi usadkazai. Germaani bujuu Germaaniiin azalnaas zil bykenii 1800 milijoon arkiigi dain ceregiin teleberi reteigeer dain ceregte ilaşan onuudiin byrziineriin tusada kan abça baiza boloşo ygeini n ile.

Byrziitenii zasagiin gazaruud l Ediin zasagiin kerilzis jaabaç, te, oroiç bol tegesezе, kapiiismiin zargaka cag jirene ge- bagcaadagaa yndeselze eesengee jabuulganuudiigi erkilne. ebeç, iime uçariin tokiooldo- ç Juungiin tesebiin josoor teke teleberinyydiin dakin seregden telegdeke uçarta tede idadag ygei baina. Ynendee l Juungiin teseb daragdan kigdobo. Dain ceregiin teleriiin şine teleb bujuu, ynendee den şine tesebyyd kelcegdeze ina. Nacanaal socaliistanariin salamzaar zasagiin ezelsen Geraaniiin Papenii zasagiin gazar l Fraanca Aangli ba busa ilaan oronuudiin tusada Germaaiin kedelmeriçen ba azalçanaas edeeze zeeriigi keden zilyyd otor şakan abça baika ujalga jedee daaza ababa geze yynii kaida temdegleke keregtei bai.

Şine teleberinyyd bol neemein açalçanda zigşyyriteigeer sagdaka dain ceregiin teleberi genees ondoo neretei baiza mad ygei. „Evroopiigi sergeen debyylke kaasada germaaniaas oruula teleberi“ geke metiin şine neriigi Lozaaniinkin zokioon olzo magad ygei. Tiibeç, Keregiin bodoto udka çanarani yynees kubilka ygei.

Dain ceregiin teleberiiin şine tesebiigi Papenii zasagiin gazaraas zebşeen toosonii tukai kariuucaka kariuucalgaas songuuliiin uridaki kampaaniiin yjede Germaaniiin nacanaliistanar ba nacanaal socaliistanariin ali byke argaar bejee koloduulka geze baisani genete tokiooldoson jabadal bişe. Lozaanada Papenaas jabuulza baigaa bodolgo bol socaliistanar ba germaaniiin nacanaliistanariin gojomsoglon kuuraka jabadaliigi ynenees itegesen zizeken byrziiiig tariaaçan olon temen ba medeeze beleg kedelmeriçende ilete surgaal bolsoniigi tede karaadaa abana.

Papenii zasagiin gazar bol faşiistanariin digtatuurada yydiigi ceke neeze egçe baigaa zasagiin gazar men. Ene zasagiin gazariin tyşegeni ene uçariigi melzeze baigaa nacanaal socaliistanar men. Germaaniiin komuniistanar bol Papenii zasagiin gazarta zam ceberlen egsen socaaldemokraadnariin kariuucalgiigi ileşeryylketeigee zerge, Germaani bol yynees koişodooç dain ceregiin teleberiiigi teleze baika josotoi geze Lozaanada zebçeelee egegçe Papenii zasagiin gazariigi tedken tusalagça nacanalsocaliistanariin bodoto yyrgiigi olon temenii emene ileşeryylne.

Germaaniiigi koişodoo deeremdekiin tukai odoo kyrtele Lozaanada zokioogdoson tesebyyd bygede kojor janza baina. Negedygeer janziin teseb bol kerbee ceregiin yrinyydiigi Ameerikiin nekekees zogsoboloni Germaaniiin teleke josotoi bolko teleberiiin kemzeegi ilerkiilke, negeeni bol ceregiin erinyydiigi Ameerikiin nekeseer baika uçariigi yndese bolgon barimtalna.

Ene bol nileed jikeeken ilgaltai zyilyyd men. Tyryyçiinkieer bolbol Germaani bol kojordugaar janziin tesebiinkiees 2—3 dakin baga teleberi teleke bolkoson. Gebeç eldeb imperaliis ulasuudiin aşag tusanuudiin zerildeen endeesle ekilne.

Ameerikiin zasagiin gazar bolbol dain ceregiin teleberi ba dain ceregiin erinyyd kojoriin koorondo jamarç kolboo baika ygei geze yzeke baisanaa ba dain ceregiin erinyydiin tukai kelceenyydiigi oron byritei tus tustani cekiigi zebçeeke baisanaa ganca bişe medyylsen baina. Yynii kariuuda Aangli, Fraanca kojor bolbol ceregiin erinyydiin tukai asuudalda „Ameerikiigi esergyyceke Jivroopiin negedkemel froonto“ gesen ukaanii juma emkidkeke zabdalga kiisen. Ameerikiin imperaliistanar bol eeriingee zygees ene froontiigi butalka geze oroldono. Tere yjede Gyyveriin teseb garsan baina. Zeneeviin konfereencada Gyyveriin tesebiigi. Itaali ulasiin yge duu ygei saişaasanii syyleer, Itaali bol ceregiin erinyydees nileed kyngelyylke bolbo geze çimee tarasan. Jamarç baibalani, Ameerika bol odoo yjede dain ceregiin erinyydiigi nekel ygei orkiko zabdalga ygei baina.

Ene bygedeni zerge germaaniiin byrziiner bol dain ceregiin teleberi ba bain ceregiin yri kojoriigi adalidkaka basa dura ygei. Tere bol tegeskeliin teleberi bolgon 2,5 milijaarda maarka telekiigi duradkasan baina. Francuusiin teseb bol 4 juu ali 8 milijaarda bujuu Ameerikada teleberileke eelzeete teleberitei ten teleberi kiikiigi ermelzene.

Germaaniiin tegeskeliin teleberiin keçeneen baikiin tukai imperaliistanar Lozaanada kelcee taaraza çadaba ygei. Dain ceregiin teleberinyyd ba dain ceregiin yri kojoriin koorondoo kolbootoigi bygediin zebşeeke baisanii tukai basa jamarç oilgolson kelcesen juuma ygei. Basa nege talaas Fraanca, Aangli ba tedenii egeçegçed bujuu medeldeni baisan ulasuud ba negee talaas Ameerika kojoriin koorondo jamarç kelcee taarasan juma ygei. Ene basa byrin bişe. Germaaniiin zasagiin gazar bol versaaliiin gereegiin 8 dugaar belegiigi kasakiigi ermelzene. Ene beleg dotor zebken Germaaniiin dain ceregiin teleberinyydiin ujalga tukai zyil bagtasan baikaas gadana basa „Delekeideki dain ceregiin tukai germaaniiin nen ylemze kariuucalgatai baikiin“ tukai aldarta 31 dygeer zyil bagtaagdasan azai.

Delekeidekinii dain ceregiin telee germaaniinç ba busa baigaa imperaliis zasagiin gazaruudiin bygedeeree kariuucaka baisani ilete. Gebeç, ene bol tyykiin ynen uçariin tukai kelceze baisan yge bişe.

Germaaniiin buu zebsegiigi kuriaasanii telee dain ceregiin teleberi abka jabadalaa zeb jabadal meteer zondo sanuulkiin tula ene beleg bol Francuusiin imperaliismada kereglegdesen baina.

Kudal kuurmagaar nebtersen byrziitenii diplomaatiin çanarani iime. Ede bol naimadugaar beleg, dain ceregiin tula gemtein tukai jarildana, buu zebsegiin tekeereliin talaar tegşe erketei baikiigi bodono, kolooninuud ba Dynai goliin orçon, Balkaan geke zergiin gazaruudta neleetei baikiigi erine.

Lozaanii konfereence bol ene zerildeenyygiigi baakanç zerge şiidkee ygei.

Fraanca, Aangli kojoriin cag zuuriin bolzoroor basa dakin oiroton eblerseniini Lozaaniin konfereence deere ilersen uçariigi temdegleke josotoi baina.

Francuus ba Aangliiin imperaliisma bol Lozaaniin konfereencedeki şiidkekii çanartai asuudaluudta jikenkidee negen froontoor jabuulga kiize baina. Ene froonto bol dain ceregiin teleberiiin tukai asuudaluudtai Germaaniiigi esergyyceke zorilgotoi bişe, karin Ameerikiigi esergyyceke jabadal men. Aangli Fraanca kojoriin oiroton egeceze baigaa jabadal bol aangliiin konservaatoruudiin bodolgiigi dagasan jabadal men ba yyniigi Mogdonaalida gegçiin bejelyylze baisani gaikaltai bişe. Aangli, Fraanca kojoriin oiroton egeceze jabuulga kiize baisani ali tukai gynzegii ba keçeneen byke baisaniigi odoo ilerkiilen togtooko berke gebeç, ene oiroton egeceze jabuulga kiize baisanii kozomiin yjede gyiced todoor ilersen baina.

Ynees gadana, zarim beleg imperaliistanariin eesediingee zerildeenyydiigi SSSR-iin tologoido açan teseryylke jabadalaa koişoluulka gesen zoriçolgonuud Lozaanada basa todoor ileren garaba. Germaani Fraanca kojoriin koorondo ceregiin kolboo baiguulkiin tukai asuudaliin Lozaanada tabigdaza baisani medeeze. Tiime kolboo bol SSSR-iigi esergyy tabisan kolboo bolno. Iime kolboo bolbol zeblelte ulasta esergyy kolboodo Germaaniiigi oruulsan jabadal bolzo Frarcuusiin imperaliismiin emene germaaniiin byrziitenees buulta kiike jabadaliigi tokiiolduulka bolno geze germaaniiin byrziitenii soninuudç biçeze baisan. Ene tesebiin Germaaniiin byrziitenii dundaç zerildeende tulasani gaikaltai bişe.

Iime deerees, Lozaanii gerel bol dain ceregiin teleberiiin tukai asuudaliigi şiidkekiin talaar ton toliuur, dain ceregiin yrinyydiin tukai asuudaliigi şiidkekiin talaar ton naidabari ygei ba imperaliistanariin ylemze kurca zerildeenyydiigi şiidkekiin talaar maşa karankii zurag yzyylze baina.

Yyntei zerge Lozaanii konfereence bol odooç eb nairamdalda zanalta bolzo baigaa maşa ajuultai temdegyydiigi yzyylsen baina. SSSR-iin azalçan bol Lozaaniin naimaagi kurcaar azaglan baika josotoi azai.

Dain ceregligi esergyyceke kongrees aavgustiin 2 to neegdene.

Berlin (T) Dain ceregiigi esergyycekeolon ulasiin kongrees aavgusta kojor kyrtele koişoluulagdaba. Kongreesiin cuglaka gazarani kozom medeecegdene, uçarani Zeneevede ene kongrees kiikiigi Zeneeviin zasagiinkin korimzolson baina. Basa pelekeideki emçeneriin kural kiikeer bodomzologdono. Ene kongrees deere zebleke zyilyydeni: „Aradiin elyyriin talaas yrekede 1914-1918 onuudiin dainii kiisen şiregdelyyd ba delekein şine dainii zanalta.“

Manai kariuu.

Gabşagai negende. Tanai biçegtei adali biçeg garasan tula garaka ygei. Şine urislamza ker zerge taraaza baisan tukai biçegtii.

Koriiin ebegende, „Ariuun ceberiigi sakina ygei“ gesen biçeg tanai zize zyil bolko tula garaka ygei, kabaatai kaniin sonindo biçegtii.

Tyrgen kara eereede. Nojorkogiigi karagtii gesen biçeg tanai garaka ygei kaniin sonindo biçegtii.

Өereede „Arakinça naimaaçada kemzee abka“ gesen biçeg tanai barimta ygei tula garaka ygei, araki uugaad ulas teriin ba aza akuin baidalda jamar zerge saad kiiseniigi todorkoi biçegtii.

Ynenii brigaadada. „Өmekii libareliisem yzeltei temeceke“ gesen biçeg tanai jerenkii zyil tula garaka ygei.

Cedenii Dorzodo, tanai biçeg garaka ygei, namiin yyrte medyylegtii.

Өbegende. „koroto arakiaar meriicee kiibe“ gesen biçeg tanai garaka ygei, kaniin sonindo biçegtii.

Katuu ebegende, kaartiin naadan tukai garaka ygei, somonii zeblelde medyylegtii.

Kun şubuunda, gegeereliin jabuulga tukai garaka yge jamar juulmaar kokiduulsaniigi todorkoi biçegtii.

Ynenii brigaada Bimbiinda. tanai biçeg garaka ygei. Jamar juuma kiize zişee yzyylseni todorkoi biçebel zokiko. bide kylieeze baina.

Buriaad Mongol respyybligiin karilcan nebterelceke keregiigi erkilke gazar

bol telegraafiin montiooruudiigi beledkeke tyr surguulida ijyyli 16-aas suragçadiigi abça ekilbe.

Jamar kynyydiigi jamar josoor abdagiin tukai karilcan nebterelceke keregiigi erkilke gazariin kaadriin tasagaas medeze bolno. Buriaaduud tyryyçiin eelzeende abtana. Suragçanariigi abka jabadal ijyyliiin 25-da dyyreke baina.

Kedee biçegçed taanuud bol, ebese kuriaalgiin kampaaniiin beledkel, paar kagalaga, sojoliin dobtolgo, socaliis mal azaliigi debzyylke, oroonii kampaani, gazariin repoormo ba şine urislamza taraaka jabadaluudiigi ton todorkoigoor eder byri biçeze baigtii.

Redaagtariigi orologço D. Cedenii.

[illegible] № 1883 [illegible] № 494 [illegible] 4000